

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo

e. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje e. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inzerat na celi strani 16 gld., na 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 5 gld. in na 1/8 strani 3 gld. Pri večih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje. Inzerate zunaj Kranjskega sprejemata tudi Haasenstein & Vogler na Dunaji (Wien. 1., Wallfischgasse Nr. 10).

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je e. kr. kmetijski družbi v Ljubljani v Salendrovih ulicah šte. 5.

Št. 20.

V Ljubljani, 31. oktobra 1890.

Leto VII.

Obseg: O slamoreznicah. — Poučen izlet na grajščini Rakovnik in Mokronog. — Reja mlade živine. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti e. kr. kmetijske družbe kranjske. — Inserati.

O slamoreznicah.

Kmetijski napredek se ne da v deželi kar hipoma utrditi, treba je časa, potrpljenja ter neumornega delovanja. Pridobitev uda kmetijski družbi pomeni vselej napredek za kmetijstvo, če ne precej, pa vendar čez nekaj let. Mnogo je pridobljeno, kadar kmetovalec

prične „Kmetovalca“ brati: vsebina njegova omaje mu njegovo starokopitnost v marsičem ter jo za vedno pokoplje. Veselje je opazovati, kako čim dalje bolj naši gospodarji napredujejo. Še pred desetimi leti so bili pri nas kmetijski stroji le redki, a danes jih kupijo naši gospodarji toliko, da smemo trditi, da je napredek

glede rabe kmetijskih strojev prav zelo velik. Tri vrste strojev je, katere gospodarji naši radi kupujejo: Slamoreznice, mlatilnice ter žitne čistilnice. Uže dlje časa nismo v našim listu nič pisali o strojih, kar pa nikakor ni prav, ker smo s tem zanemarjali precej važno reč.

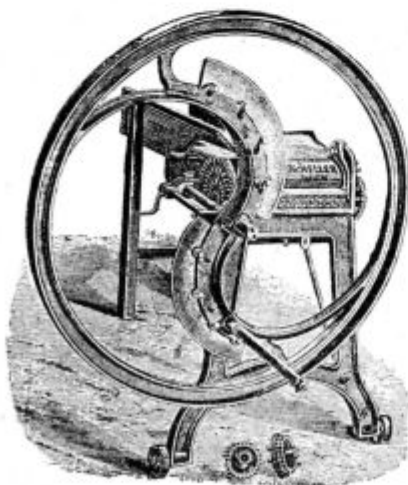
Naši gospodarji niso še posebno vajeni strojev, zato pa naredi uže ob kupu marsikatero napako. Za danes hočemo pisati o slamoreznicah. Predno kupiš slamoreznico ali sploh kateri stroj, vprašaj sam sebe, kaj hočeš s strojem. S strojem si hočemo dela prihraniti, ali z drugimi besedami:

hitreje delati.

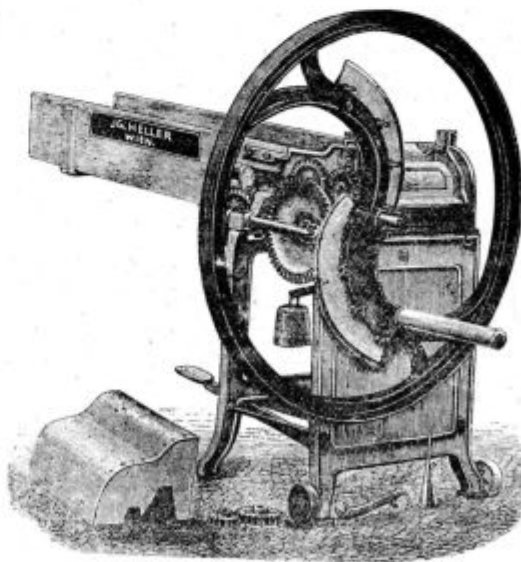
Veči če je stroj, več dela lahko ž njim opraviš.

Velik stroj pa potrebuje za gibanje tudi več sile, katero moraš imeti na razpolaganje. Sile, ki gonijo stroje, so troje: Parna, živalska in človeška sila. Po tem so tudi stroji narejeni. Ne kupuj nikdar stroja, ki je narejen za gepelj, ako ga misliš z rokami goniti. Trговец ti bude sicer pri-

govarjal, a ne veruj mu, njemu je le do tega, da stroj proda. Kadar veš, kakšen stroj hočeš imeti, izberi si pri trgovci takega in ne pritiskaj s ceno. Dober stroj stane dober denar. Fabrik za kmetijske stroje je polno, a še več trgovcev, ki s takimi stroji kupčujejo. Vsak hoče

Podoba 37.

Podoba 38.

imeti kaj dobička, katerega pa nazadnje mora vender le kmet plačati. Dober stroj pa tudi tovarnarja precej stoji, zato ti ga ne more ceno dati. Ako pa vender stroj dobiš neprimerno ceno, prepričan bodi, da je narejen iz slabe robe. Stroj sedaj prav radi mažejo z barvo, zato da zamazejo slab les ter malovreden grodelj; iz tega vzroka dobro preglej stroj, predno ga kupiš. Železna kolesa poskusi s trkanjem, če niso ubita ali če nimajo votlin i. t. d. Vse to pa seveda velja o strojih po nizki ceni ter od neznanih tovarnen ali trgovcev. Imamo pa tovarne, ki pošteno delajo, zato pa tudi nimajo ravno nizkih cen, kar naj te pa nikar ne straši. Ako za stroj 5 do 10 gld.

več daš, mogel ga bodeš tudi toliko več let rabiti. Naši

gospodarji sedaj prav pogosto kupujejo slamoreznice. Ti stroji so sedaj precej boljše, rajši tečejo, režejo bolj na dolgo ter imajo razen tega še podnožke, s katerimi si pomaga človek goniti, in valjarje, kateri slamo privlačujejo v stroj. Slamoreznice so na prodaj od 30 do 100 in še po več goldinarjev. Velike se gonijo s parno ali pa živalsko silo. Pri nas kupujejo naši gospodarji le take na roko. Pri slamoreznici naj bode dva človeka: eden, ki kolo vrtil,

drugi, ki napravlja slamo in jo k stroju podaja. Tema delavcema moramo plačati enoliko, ako gonita majhen ali pa velik stroj. Kupimo zatorej primerno velik stroj, kateri se da brez posebnega truda goniti, narezali bode mo ž njim veliko več slame v istem času kakor z majhnim, in delo nas bode ravno toliko stalo.

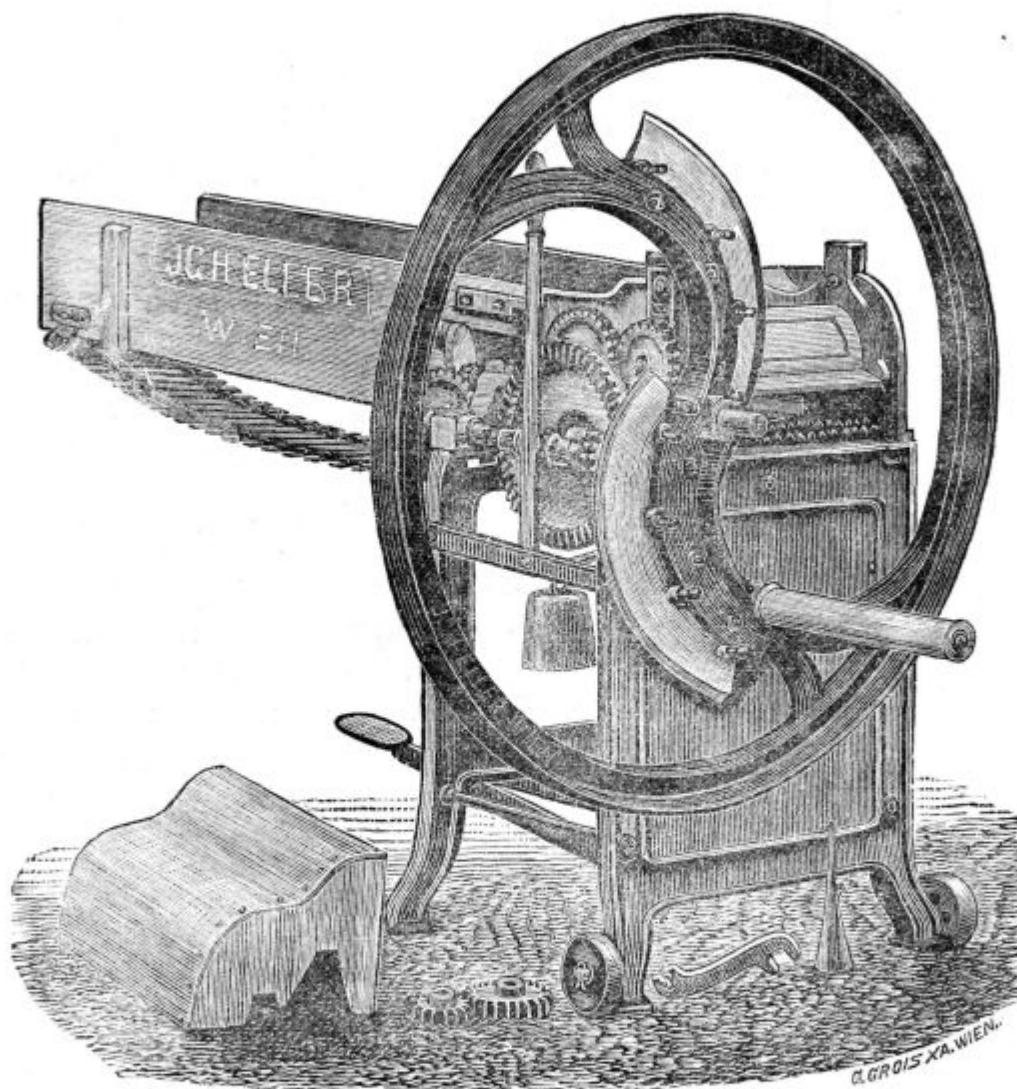
V pridejanih podobah so narisani nekateri novejši slamorezni stroji. Podoba 37. kaže stroj, ki ima 12 palcev široko odprtino, skozi katero prihaja slama pod nože, ima veliko kolo na omah ter reže slamo v štirih dolžinah. Slamoreznica na podobi 38. je dunajska iznajdba, sicer iste velikosti kakor prva, pa nam vender ta bolj ugaja, ker se dado mala kolesa vsa pokriti in ima podnožke. Oboji taki stroji stoje po 85 gold. Posebno opo-

zarjamo naše gospodarje, ki so v stanu kaj več utrpeti za stroj, na onega, ki ga kaže podoba 39. To je dunajski stroj z imenom „Vindobona“, ima podnožke, verižno pripravo ter napravo, ki hitro ustavi ves stroj. Podnožki so kaj pripravni. Tisti, ki goni stroj, ima precej dela, a oni, ki uravnava slamo, ima dokaj laži posel. Ker pa pri vlaganji slame v ta stroj pomaga tudi verižna priprava, zato vlagalec lahko prvemu pomaga o priliki s podnožki stroj goniti. Vedno to seveda ni mogoče, ker mora hoditi po slamo, a precej časa vender lahko pomaga. Razen tega ima stroj „Vindobona“ tudi pripravo, s katero se da na mah ustaviti, kar je tudi

dobro, in to posebno ob kaki nevarnosti ali nesreči. Ta stroj stoji 105 gld. in je drugače tako velik, kakor prva dva. Stroj te vrste prodaja Ig. Heller na Dunaji, čigar naslov je tudi med inserati.

Heller je izdal svoj cenik tudi v slovenskem jeziku in ga rad pošlje zastoj vsakemu, kdor se oglasi.

Gori navedene cene so posnete iz njegovega cenika, kdor pa kak stroj naroči potom naše kmetijske družbe, dobi ga pa skoraj za $\frac{1}{3}$, to je za 18% ceneje, ako ga precej plača.

Podoba 39.

Poučen izlet na grajščini Rakovnik in Mokronog.

(Konec.)

Ob sklepu mi je še omeniti, koliko si je zboljšal gospod baron svoje senožeti z osuševanjem in namakanjem. Pred melioracijo nakosili so na 1 oralu senožeti 10 q slabega sena in otave. Sedaj pa dobivajo 189 prav dobrega sena na 1 oralu. Vspeh je toraj dvojen, ker je košnja sedaj bogatejša in veliko boljše. Stroški osuševanja in namakanja znašali so poprek 83 gld. na oralo. Vsi stroški za obe senožeti znašali so torej 5478 gld. (glavnice), ki imajo vračati po 4% in 1% armozitacije 273 gld. 90 kr. obresti na leto.

Veći pridelek znaša že sedaj po 8 q sena na leto. Pri 66 oralih znaša to 528 q. Če računimo po odbitku vozniš stroškov 1 q po 1 gld. 50 kr. skupaj torej 792 gld. ostane po odšteti obresti in amortizacije glavnice (273 gld. 90 kr.) in pa po odbitku poprečnih letnih stroškov za vzdrževanje in popravo melioracije v znesku 163 gld. — še čisti preostanek 415 gld. Razen tega prebitka je v poštev jemati tudi veliko večo vrednost boljšega pridelka, ki ni razvidna v zgornjih številkah. Sicer pa postajajo košnje še od leta do leta bogatejše.

Uspeh osuševanja in namakanja je torej izredno ugoden. Želeti bi le bilo, da bi se tudi drugod po naših krajih zdramili v tem oziru ter po vzgledu gospoda barona Berga začeli zboljševati svoje senožeči. Na prvi videz so stroški take melioracije precejšnji. Če pa računimo, kako dobro in hitro se nam poplačujejo, pa so prav dobro naložena glavnica, ki se izvrstno obrestuje.

Odhajajoč s senožeči, postali smo pod košato platanu, kjer nas je priljudni gosp. baron pogostil z izbornim predkosilcem. Da smo pri tej priliki nazdravljali gospodu baronu kot uzornemu naprednjaku v stroki kmetijski ter se mu zahvalili za preprijazni vzprejem, uže samo po sebi.

Potem smo odšli na pristavo Zagorico, kjer smo si ogledali razno orodje, stiskalnice za seno in goveji hlev, ki je bil poln prav dobro rejenih vprežnih volov in mlade govede „pomurskega“ plemena. Preko poldneva vračali smo se v Mokronog k obedu. Popoludne pa smo si ogledali še gospodarske stavbe, vrtove in razne nasade mokronoške grajščine. Pred vsem nas je zanimal goveji hlev, v katerem redijo zgolj plavkasto živino „pomurskega“ plemena (Murbodner). Ta živina je posebno izvrstna za vprego in pitanje. Gledé na molžo je srednje vrednosti. Za zboljševanje govedu na Dolenjskem je to pleme zaradi naravnih svojstev tako priporočati kakor muricedolsko pleme. Barva pomurskega plemena pa je še bolj prikladna naši živini nego muricedolskega plemena. Plemenska živina gospoda barona je na Štirnškem na dobrem glasu. Tjakaj jo tudi največ prodaja.

Za tem ogledali smo si še druge stavbe, naposled pa zelenjadni in leptični vrt, drevesnico in park. Popsod smo občudovali krasne nasade, ki so živo pričali, kako velik prijatelj kmetijstvu je gospod baron. S hvaležnim srcem smo se nato poslovili od gospoda barona ter odpeljali proti domu.

—n.

Reja mlade živine.

Pri reji mlade živine dandanes še veliko greše. Mnogi kmetovalci puščajo mladim teletom sesati le po dva do tri tedne, potem jih pa odstavijo in jim ne dajo več mleka, preživeti se morajo s senom in nekoliko zrnjem. Čuditi se ni, če se mlečno meso posuši in da skoro vsa teleta shujšajo in postanejo mršava. Shujšano tele se pa nikdar več ne opomore in nikdar nima več take vrednosti, kakeršno bi moralo imeti po svojem plemenu. Pri mnogih pokaže se driska, ki traja pogostoma dolgo in pokonča marsikatero tele. Če se mladim teletom omeči ali izprazni srce, prihaja to vsled pomankanja krvi zaradi preslabega krmljenja.

Če pa skuša živinar ohraniti mlečno meso, bode malokdaj prisiljen pobiti mlado živinče. Mleko gre najprvo teletu, to je uredba prirodna, krava ne dobi mleka zaradi ljudi. In zakaj prasetom, ko se odstavijo, strežemo z vsem, kar imamo na razpolaganje? Mari govedina ni toliko vredna kakor svinjina. Odpuščati je bilo zanemarjanje mlade živine prejšnje čase, ko je bilo meso po ceni in

živinarstvo ni še imelo tega pomena, kakeršnega ima dandanes.

Po mnenji mojem ne smeti teletom puščati preveč mleka, tudi ni dobro, če so predebela; pustiti se ga pa jim mora toliko, da morejo uspevati in se razvijati. S šestim ali osmim tednom naj se odstavijo, daje naj se pa jim iz keblice ravnokar namolženega mleka, dokler niso tri mesece stara. To ni preveč, kajti mleko se pri teletih dobro izplača. Od šestega tedna sme se jim dajati nekaj sena. Fino, dobro seno, malo posuto z debelo ovseno moko, z lanenimi prgami ali pa s sladnimi kalmi je najprimernejša krma teletom. Če tele uživa sladne kali, pokaže se malokdaj driska, in zatorej jih je jako priporočati, vrhu tega so tudi jako redilne. Če se pa vender jih loti driska, gledati je, da se hitro odpravi, kajti tudi ob najboljši krmi tele ne uspeva, če ima to bolezen. S priprostimi domačimi sredstvi doseže se iz prva jako mnogo, n. pr. če daš teletu slednji dan nekaj novo znesenih surovih jajec, ali nekoliko žličic nastrojene krede ali pa nekaj žlic oprazene moke z jajcem. Posebno pa glej pri mladi živini na snažnost. Pregovor pravi: „Snaga je pol krme.“ Pogostoma, najraje slednji dan, odstrani naj se gnoj iz hleva. Mnogi kmetje mislijo, da morajo gnoj puščati dva ali tri dni pod živino, da bode dober, in puščajo torej živino v blatu. Čudno ni, če jim potemtakem živina boleha in ob najboljši krmi ne uspeva. Marsikdo morda poreče: Kje bom pa jemal nastila, če moram slednji dan odpravljati gnoj? Na to odgovarjamo, da se mnogo slame prihrani, če se z vilami spravi proti jaslim in, kadar je izkidan gnoj, zopet razstelje in malo nove pridene, če se ob vsakem krmljenju odpravijo kravjaki. Na ta način dobi se vender težek, dober gnoj, živina leži na suhi stelji in uspeva vidno. Če se tako ravna, ponesnažijo si mnogo manj obleko ljudje, ki imajo opraviti pri živini. Nadalje treba z mlado živino lepo in prijazno ravnati. Posebno je gledati, da ne dobi uši. Ušiva živina ne raste. Da se odpravijo uši, ostrižejo naj se teleta, najbolje s konjskimi škarjami. Take škarje so po ceni in zelo ročne. Živali dobé potem lepšo, svetlejšo barvo in se vidno bolje redé. Eno leto naj se teletom daje kolikor mogoče močna hrana. Kdor pri mladi živini varčuje, ne varčuje na pravem mestu. Živali, ki dobivajo seno in močne krme, so bolj iztegnene in okrogle, zatorej naj se mladi živini nikar ne daje zelene krme. Če bi se na ta način bolj gledalo na rejo mladih goved, ne bilo bi se nam bati inozemske prodaje. Če kmet polje svoje še tako dobro obdeluje, vender se mu delo njegovo ne izplača, ako zanemarja živino.

Vprašanja in odgovori.

Drugi odgovor na 189. vprašanje: Gospod profesor M. Hostnik iz Rylskega na Ruskem odgovarja na gorenje vprašanje glede solnčnice to le: Pri nas v Rusiji ima solnčnica (*helianthus annuus L.*) velik pomen. Iz semena delajo jako ukusno olje, ki ima pri velikem številu postov v Rusiji veliko vrednost, kajti pravoslavna vera ne dopušča rabe kravjega masla v postni dan. Poleg tega pa Rusi seme solnčnice jako ljubijo. Prosti ljudje ob nedeljah in praznikih sede pred hišo ali se sprehajajo in tedaj gotovo vsakdo izmed njih lušči ta semena in jih je. Za kako uslugo dajemo odraslemu človeku „na čaj“, otroku pa „na sémički“. Semena solnčnice dele se na dve vrsti: bolj drobna gredo na olje, bolj debela pa na jed. Da bi bilo seme bolj debelo, trgajo nižnje liste in stranske glavice, da bi roža dobivala samo za eden cvet hrane iz zemlje. Kadar solnčnice sezoré, potrgajo jim glave, katere nekaj dni suše na solnei. Seme iz glav dobivajo na dva načina: ali jih

tolčejo, kakor na Kranjskem lan, s pralei, ali pa delavec vzame eno glavo v desno, drugo pa v levo roko, drgne in trka eno ob drugo, dokler se seme ne izsuje na podstavljeno rjuho. Ne mlatijo jih pa nikjer. Izbite glave in bilke suše in kurijo z njimi po zimi peč; listje pa dajo živini, katera ga zelo rada je. Pud, t. j. 40 funtov semena velja od 80 kopejek do 1 rublja, t. j. na avstrijske denarje od 1 gld. do 1 gld. 20 kr., torej funt velja okolo 3 krajcarjev. Olje pa se prodaja od 4 do 5 rubljev 50 kop. za pud na debelo; na drobno pa funt od 12 do 15 kopejek. Kako mnogo sejejo solnčnice v Rusiji, naj kaže primer, da je moj znanec J. P. Olénin v Tombovskej guberniji včasih sejal po 40 desetih (1 desetina ima 2400 kvadr. sežanj). Noben drug pridelek ne more dati v Rusiji toliko dohodka ko solnčnica, kadar dobro urodi. Zato pa ona tudi zemljo izsesa, in treba jej je dobro gnojiti. Najbolje raste solnčnica po nizkih, bolj vlažnih legah. Nedavno so se pri nas celo prepričali, da solnčnica močvirnate njive suši in da po močvirnatih krajih mrzlice nehalo, ako se seje veliko solnčnice. — O dohodnosti kulture solnčnice ob dobri letini naj služi primer, da je eden tukajšnji pomeščik za 10 desetih solnčnice skupil 2500 rubljev za seme, ali čistega dohodka okolo 230 rub. za desetino, rž pa daje največ po 50 rub. pri srednjih cenah. Solnčnica daje tudi jako dobro in ceno zdravilo proti mrzlici. V št. 33. (z dne 16. avgusta t. l.) medicinskega lista „Vrač“ (Zdravnik) piše dr. Zubovič: „K meni so hodili bolniki iz močvirnatih krajev z vsakdanjo, tridnevno in štiridnevno mrzlico. Pri nekaterih so bila očitna znamenja: vranične oteklina, zaprtje, driska, jed jim ni dišala, včasih bljevanje. Namesto kinina dajal sem jim nastoj solnčnice. Nastoj sem pripravil dveh vrst: iz cvetja in iz mladih bilek. V obeh slučajih sem napolnjeval do vrha steklenico in vanjo nalival alkohola 96 stopinj (spiritus rectific. 96°). Nastoj iz cvetja je rumenkast, iz bilek zelenkast. Dajal sem tega nastoja po 3krat na dan po likernem kozarčku z vodo. Uže drugi dan je mrzlica tresla bolnike bolj slabo, čez 3 ali 4 dni pa je popolnoma nehala, le v enem slučaju šele 7. dan in v enem 10. dan. Nobenih postranskih neprijetnih nasledkov nisem opazil; 3 bolniki so se po noči silno potili. Ko je mrzlica nehala, dajal sem nastoja še po dva ali tri dni. Mrzlica se ni povračala. Nastoj iz cvetja, zdi se mi, da pomaga nekoliko bolje, nego iz bilek. Na vse vrste mrzlic je nastoj enako vplival. K temu uredništvo „Vrač“ pristavlja, da mu je prof. Zasecki iz Kazani priobčil, da tam mnogi zdravniki rabijo z uspehom nastoj solnčnice. Ker je kinin jako drag, večkrat ne čist (pridevajo magnezijo), lekarna, posebno kmetu, včasih jako daleč, vselej pa jako draga, bilo bi dobro, ako bi si delali tak nastoj iz solnčnice tam, koder razsajajo mrzlice. Posebno po Hrvaškem so nekateri kraji zelo podvrženi tej bolezni, in zato bodem jako vesel, ako sem svojim dragim rojakom prvi povedal o tem cenem zdravilu, in tudi ako sem ustregel g. J. M. na Hrvaškem.“

Drugi odgovor na 199. vprašanje: Gospod Boeh, gozdni nadzornik v Trbovljah, naznanja, da je pri njem dobili kakih 5 do 6 sto divjih kostanjev.

Tretji odgovor na 199. vprašanje: Stari in dobro poznani sadjar Franc Bizjak v Draževniku, hiš. št. 5, pošta Dobrova, ima na prodaj 80 konstanjevih dreves, ki merijo malo nad zemljo 6 do 12 % v premeru ali 18 do 40 % okoli debla. Ti kostanji so pocepljeni z rdeče-cvetočo vrsto. Kdor vse skupaj kupi, dobi jih po 1 gld. 80 kr. Posamezni pa stojé po 2 do 3 gld. Visoka so ta drevesa od 3 do 4 1/2 metre. M. Rant na Dobrovi.

Dostavek uredništva: Gospod, ki je stavil 199. vprašanje, hoče zato imeti kranjsko drevje, da mu bode bolj gotovo uspevalo v mrzlem gorenjskem kraju. Rdeče cvetoči divji kostanji pa so zelo občutljivi, počasi rasto, imajo manjše krone nego navadni, zato jih rabijo le kot posamezna lepotična

drevesa po parkih, nikdar pa ne za drevorede ali sploh za nasade, ki naj dajejo sence.

Drugi odgovor na 200. vprašanje: Angličani delajo iz Ivanovega grozdja znano „Grosberry vin“ in tudi peneča se vina. Peneče se vino (šampanjsko) iz njega delajo tudi v Nemčiji, kjer se na mestu prodaja po 2 marki za butiljko. Kosmate vrste Ivanovega grozdja so boljše za delanje vina, nego gladke. Obirajo se, kadar niso še popolnoma zrele. Šampanjec iz Ivanovega grozdja lahko smelo konkurira s šampanjskim vinom iz trtnega grozdja. V kozarci se peni veliko bolj dolgo nego šampanjec, ki je umetno napitan z ogljeno kisloto. — Ako se na 1 ^{my} 2 posadi en grm, bode na 1 ^{ay} 100 grmov, grmi pa so lahko ali veliki ali majhni in jagode tudi raznih vrst, debele ali dobre. Gotovo pa je, da je vredno pridelovati to vino. Praktični Angličani in Nemci se gotovo ničesar brez velikega dobička ne lotijo. Seveda, naročnikov na vino iz Ivanovega grozdja ni moči uže sedaj iskati: najde si jih vino samo, ako bode dobro. Kako se vino dela, uči izvrstna knjiga ruskega inženirja Webera: „Plodovje i jagdnoje vinolelije i jago značenje dlja Rossiji“, cena 75 kopejek.

M. Hostalik v Rusiji.

Tretji odgovor na 200. vprašanje: O pridelovanju Ivanovega grozdja in njegovi porabi je spisal H. Timm izvrstno knjigo. Preračunal je, da nese 1 ^{Ha} sveta, obsajen z Iv. grozdjičem, povprečno čistih 625 gld. na leto, dasi je zasadne in letne stroške precej visoko štel. Če se pomisli, da najboljša njiva, z zrnjem obsejana, daje na leto komaj čistih 170 gld. na ^{Ha}, jasno je, da je sajenje Iv. grozdja veliko boljše. Če g. vprašalec hoče svojo srečo poskusiti s tem grozdjičem, naroči naj si gori omenjeno knjigo pri Eugenu Ulmerji v Stuttgartu. Naslov ji je: Der Johannisbeerwein von H. Timm. Velja pa samo 3 marke. Janko Zirovnik.

Vprašanje 212. Kje morem kupiti ceno dobrega umetnega gnoja? Poskusil bi rad s kalijevim gnojem pri trtah in sadnem drevju. Gnoj bi seveda moral imeti veliko kalija v sebi. (Fr. pl. L. v B.)

Odgovor: Za umetni gnoj Vam najbolj priporočamo domačo tvrdko Luckmann & Bamberg v Ljubljani, ki pa nima kalijevih gnojil v zalogi, ampak le kostno moko ter razne fosfate. Najboljše kalijevo gnojilo so Stasfurtske soli, a ker so uže na mestu drage in bi vozarina tudi veliko stala, zato si bodele gotovo ceneje omislili to gnojilo, ako bodele doma skupovali pepel, če tudi nekoliko drago. Pepel je izvrstno kalijevo gnojilo, in sicer toliko bolje, kolikor več je bukovega pepela..

Vprašanje 213. Imam sadni vrt, v katerega zahaja zajec, zato bi ga rad dobro, ceno in trpežno zagradil. Videl sem nekje žično ograjo, ki je bila narejena iz več vzporedno ob stebrih napetih in iz dveh žičnih gub ali plemenov, narejenih vrvi, v katere so bili žebli vpleteni. Blagovolite mi naznaniti, koliko stoji meter take vrvi, kje se dobi, ali je kaj trpežna in koliko vrst je mora biti, da zajcem ovira vhod na vrt. Ali je morda kake druge vrste ceneja in trpežna ograja, ker lesena od lat je premalo trpežna pa draga. (J. M. v Št. M.)

Odgovor: Nimamo pri roki cenika o takih vrveh, a toliko se spominjamo, da stoji meter pocinjene take vrvi z ozirom na kakovost od 6 do 20 kr. Take vrvi prodaja v Ljubljani A. Druškovič. Ograja iz takih vrvi, če je toliko gosta, da zajec ne more skozi njo, je zelo draga pa tudi nepraktična, zato je tudi ne bodele nikoder videli. Taka ograja varuje kak prostor le proti živini. Zelo trpežna in prav dobra je ograja od pocinjene dratene mreže, ki je napeta ob hrastove stebre. Z ozirom na visokost ograje stoji meter od 1 do 2 gld. z mrežo, s stebrom in delom. Pustite si poslati cenik tvrdke Hutter & Schrantz na Dunaji, v njem najdete vse, kar Vam je potrebno vedeti. Kmetijska družba je tudi svojo drevesnico v Ljubljani dala ograditi s tako mrežo, sedaj stoji ograja uže štiri leta, a je kakor nova.

Gospodarske novice.

Vprašanje 214. Kedaj je bolje, triletna presajena drevesca gnojiti, jeseni ali pomladi, in katero gnojilo je najboljše? Zemlja, v kateri to drevje raste, je krepka. (A. B. v Št. J.)

Odgovor: Na vsa ta vprašanja je obširni odgovorjeno v zadnji številki „Vrtnarja“ na 74. ter 75. strani.

Vprašanje 215. Kedaj je bolje, travnike s travniško brano prevlečiti, jeseni ali pomladi? (A. B. v Št. J.)

Odgovor: Pravi čas travnike pobranati je pomladi, kmalu ko sneg skopni in predno prične trava zeleneti. Naravnemu temu delu je, zemljo za rast prerahljati ter napraviti zraku vhod v zemljo in odstraniti mah. Naravno je, da se ta namen more pravilno doseči le pomladi.

Vprašanje 216. Imam njivo, iz katere bodem naredil travnik, ter ga ogradil z živo mejo. Smeu ob meji, ki je poleg sosedove njive, zasaditi tako živo mejo? (J. M. v K.)

Odgovor: Na svoji njivi smete saditi, kar hočete in tudi živo mejo, le segati ne sme ta na sosedov svet. Drugače je pa, če ima Vaš sosed kake stare pravice, na pr. da sme o obdelovanji svoje njive na Vaši obračati i. t. d., ter bi bil vsled ograje oviran te svoje pravice izvrševati.

Vprašanje 217. Kedaj je najboljši čas saditi živo mejo od belega trnja, sedaj ali pomladi? (J. M. v K.)

Odgovor: Z vsemi lesnimi rastlinami je glede časa saditve enako; v rahli zemlji je boljše pomladi saditi, v težki, vezni zemlji pa jeseni. Naposled je pa neznatno malo razločka, zato lahko sadite, kadar je, in več je vredno, če pazite na pravilno sajenje nego na čas sajenja.

Vprašanje 218. Uničijo miši tudi vsajen divji kostanj, in kedaj je ta kostanj saditi, ali precej, ali pa šele, kadar prične zemlja zmrzavati? (J. M. v K.)

Odgovor: Gotovo se miši lotijo tudi divjega kostanja. Pri saditvi pa ni nič razločka, ako ga sedaj vsadite, ali pa pozneje. Prezgodaj ga seveda ni saditi, ker utegne biti še toliko toplo, da kostanj požene kal, ki lahko potem zmrzne.

Vprašanje 219. Imam sod rdečega vina, ki je med vožnjo se navzel duha po posodi (po plesnobi). Kaj mi je narediti, da vino zgubi ta duh? Vino je letošnje. (J. R. v V.)

Odgovor: Duh po plesnobi odpravite, ako vino izfiltrujete ter je pretočite v zdravo posodo. Priporočajo tudi, pretakati vino v prav zdravo posodo, ob pretakanju pa v brenti, s katero se vino prenaša, mešati je s finim namiznim oljem. Na hektoliter vina naj pride 1 $\frac{1}{2}$ olja. V zdravi posodi, kamor pretočite dobro z oljem pomešano vino, stopi potem olje na vrh, in lahko je s srkalom poberete ter poljubno porabite, ker ostane nepokvarjeno.

Vprašanje 220. Ali se smejo presaditi pomladi brez škode jabolčna drevesa na pritični podlogi, katera so bila okulovana meseca avgusta t. l., ali bodo pognala lepo in veliko mladiko iz popka kakor taka, ki se presade? Glede rož sem skusil, da ni razlike. Ali ima glede jablan in hrušek kedo kako skušnjo? (M. H. v R. na R.)

Odgovor: Po leti okulovani popek se je k deblu popolnoma prirastel in ima v sebi isto moč, kakor vsak drug popek, ki je na njem samem zrastel. Vsled presaditve bo se seveda rast nekoliko zaostajala, kakor se to spleh godi pri vsakem presajenem drevesu. Ako je podloga dobra, t. j. dobro ukoreninjena in se je presajalo pravilno, tedaj bode neznatno malo razločka med presajenim in nepresajenim okulantom. Na vrtu kmetijske družbe imamo glede tega precejšnje skušnje, ker vrtnar one podloge, katere bi drugače po zimski v roki cepil ter pomladi v drevesnico posadil, okuluje po leti ter jih pomladi kar naravnost presadi. To dela, da si časa prihrani, in doseže najboljši uspeh.

G. g. predsedniki podružnic c. kr. kmetijske družbe dobili so konec meseca oktobra nabiralne pole za letnino. Odbor je naprosil gospode predsednike, da pobero letnino za l. 1891. vsaj do 20. decembra t. l. Tiste g. g. ude, katerih g. g. predsedniki ne bodo iz enega ali drugega vzroka tirjali, ali ki so preoddaljeni od predsednika, izvolijo naj poslati svoj letni donesek do tega roka dotičnemu predsedniku, pozneje pa neposredno glavnemu odboru v Ljubljano. Tiste g. g. ude, ki ne bodo plačali letnine do novega leta, dovolil si bode odbor neposredno prositi letnine potom poštnoohranilničnega urada. Kdor noče več ostati ud ali naročnik „Kmetovalcev“, naj lista nika ne vrne, ker drugo številko „Kmetovalca“ v l. 1891. dobodo i tako le oni, ki plačajo letnino, oziroma naročnino.

* † **Gospa Terezija Pleteršnik**, jako napredna posestnica v Pišecah na Štajarskem ter družabnica c. kr. kmetijske družbe kranjske, umrla je 7. oktobra t. l. Blag ji spomin!

* **Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske** se je vršil dne 30. oktobra t. l. po znanem vzporedu. Zapisnik o zborovanju priobčimo v prihodnji številki, za danes omenjamo le toliko, da sta bila izvoljena za častna člana visokorodni gospod deželni glavar dr. Josip Poklukar ter prečastiti gospod Josip Gorup, deželni poslanec in veletržec na Reki. Gospoda profesorja D. Hostnika v Rylskem na Ruskem imenoval je zbor za dopisujočega člana družbenega in gospe Mariji Gresseljevi priznal častno diplomu zaradi zaslužnega delovanja njenega v prosep gozdarstva. Med drugim je zbor ukrenil prirediti l. 1892. v Ljubljani splošno deželno kmetijsko in obrtnijsko razstavo v spomin 125. letnice kmetijske družbe, ustanoviti pepinjero za vzrejo plemenskih bikov in samostojen ribarski odsek: razen tega je naredil zbor še mnogo ukrepov o družbeni notranji prenovi, o razdelitvi družbenega drevja v l. 1891. ter rešil mnogo predlogov podružnic. V centralni odbor bili so zopet voljeni gospodje: Oton Detela, grajščak in deželni odbornik v Ljubljani, V. Goll, c. kr. deželni gozdni nadzornik v Ljubljani, Josip Lenarčič, posestnik na Vrhniku, dr. Josip Poklukar, deželni glavar itd. v Ljubljani, Luka Robič, c. kr. viši davčni nadzornik v p. v Ljubljani, Fran Witschl, deželni nadižener v Ljubljani, dr. Maks pl. Wurzbach, odvetnik v Ljubljani, in profesor Ivan Franke na novo. Občni zbor je tudi odposlal na Dunaj c. kr. poljedelskemu ministru visokorodnemu grofu Falkenhaynu telegrafsko zahvalo za vedno podpiranje družbenih interesov, na kar je prav kmalu prišel odgovor, v katerem obeta visokorodni g. minister, da bode vedno podpiral naše kmetijstvo. Pri zborovanju je bilo navzočih nad 70 udov, ter so bile zastopane skoraj vse naše podružnice, kar dokazuje veliko zanimanje za družbeno delovanje, zlasti če pomislimo, kako neugodno vreme je nastopilo. Občni zbor je v novi dokazal, da vztrajno delovanje družbeno povsod priznavajo.

* **Med odlikovanci dunajske kmetijske in gozdarske razstave** je tudi tvrdka Anton Krisper v Ljubljani, ki je dobila za izdelke domačega obrta odliko druge vrste, a smo jo izpustili v dotičnem zaznamku zadnje številke. S tem bodi popravljena neljuba napaka.

* **Gospod dr. J. Namoré**, posestnik v Jesenicah na Dolenjskem, dobil je na dunajski sadni razstavi, ki je bila ta

mesec, bronasto svetinjo za razstavljenе omajene in na solnei posušene češplje (prunele).

* **Logaška podružnica c. kr. kmetijske družbe** od dala bode vsled sklepa občnega zbora z dne 29. junija t. l. svojim udom to jesen 1380 visokodebelnih in požlahtnjenih sadnih drevesec. Zaradi razdelitve je v današnjem „Kmetovalci“ oznanilo, na katero opozarjamo p. n. ude logaške podružnice.

* **Lepo in veliko vredno jablan** ima neki posestnik v Ribnem pri Bledu. Ta jablan ima kakih 65 %_m v premeru in je Luikenove vrste. To seveda ni nič posebnega, a posebno je to, da je posestnik letos natrgal s te jablani 1200 h_g (64 mernikov) jabolok, katera je prodal za 48 gld., poleg teh pa je dobil še mnogo otrosenih, katera je prodal kot možno sadje, tako da mu je letos jablan več nego 50 gld. nesla. Jablan stoji med dvema njivama, ki sta seveda vsako leto orani in večkrat pognojeni. To obdelovanje koristi tudi jablani. To dokazuje, kako lepe dohodke daje dobro postreženo drevo. Ni čuda, ako imajo po drugih deželah vse obroke njiv obsajene z drevjem, ki jim vedno obilo rodi.

* **Kmetijska podružnica v Bledu** je imela 19. t. m. občni zbor. Podružnica je imela 892 gld. dohodkov in 361 gld. stroškov; ker si je pa sezidala uzorno moštarno, ki stoji nad 1000 gld., primankuje ji vender le še 269 gld. Razen uzorne moštarne, pri kateri bode ob enem shramba za stroje, ima podružnica 2 sode za gnojnico, eno travniško brano in en trijer. S trijerjem je podružnica letos očistila 1000 mernikov žita, in vzlie temu, da se trijer udu zastonj pripelje v hišo ter se mu tam zastonj žito očisti, plačali so neudje toliko, da so se povrnili troški za delo pri udih in je trijer še 42 gld. čistega denarja prinesel. Podružnica si bode v prihodnjem času omislila še stroje za robkanje turščice, Fawlerjeve sesalke za gnojnico in stroje za napravljanje mošta. Ni boljšega sredstva pridobivati novih udov, nego so skupni stroji, ki ob enem širijo tudi napredek med kmetovalci našimi.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora dne 27. oktobra 1890.

Seji je predsedoval družbeni predsednik gospod cesarski svetnik Murnik, navzoči so pa bili odborniki gg. Goll, Ogorevec, Povše, Robič, Šiška, Witschl, dr. pl. Wurzbach in tajnik Gustav Pirč.

Odbor se je posvetoval o rečeh, ki se tičejo občnega zbora o predlogih glavnega odbora na občnem zboru, zlasti o ustanovitvi družbene pepinjere, o čemer obširno poročal gospod vodja Povše, in o predlogih podružnic na občnem zboru.

Ker je to posvetovanje zelo dolgo trajalo, ukrenil je glavni odbor le še naredbo, da morajo oni, ki želijo imeti plemenskih ovnov, dati nekaj odškodnine za vožnjo ovnov, vse druge točke dnevnega reda je pa preložil na prihodnjo sejo.

Za nove ude se vzprejmejo gg.:

Dolar Josip, posestnik v Vrbi; P. Jeranič Viktor, kn. skof. svetovalec, župnik in gvardijan v Mariji Nazaret; Novak Mihael, c. kr. okrajni sodnik v Kostanjevici; Pečar Alojzija, posestnica v Kostanjevici; Bučar Fran, posestnik v Kostanjevici; Rosina Ignacij, posestnik in gostilničar na Laskovci; Dolšek Fran, posestnik v Dolini pri Javorji; Rebeschini Anton, veleposestnik in trgovec z lesom v Jablanici; Izgoršek Janez, posestnik in mizarški mojster v Smartnem pri Litiji; Bratina Fran, posestnik in župan na Ustji; Bratina Anton, posestnik na Ustji.

Št. 12008.

Razglasilo.

Na podstavi deželnega zakona z dne 18. februarija 1885. l. (dež. zak. št. 13) naznanja se splošno, da morajo posestniki žrebcev, kateri hočejo v prihodnji spuščalni dobi spuščati svoje žrebce za plemenitev tujih kobil, zglasiti te svoje žrebce najpozneje

do 1. decembra 1890. l.

pri političnem okrajnem oblastvu, v katerega okoliši je stajališče žrebčev.

Dovoljeno je, zglasiti jih pismeno ali ustno; ob enem pa je naznaniti ime in priimek, potem stanovišče žrebčevega posestnika ter tudi pleme, starost, barvo in stajališče žrebčev.

Za žrebce sploh pod 4 leti in za nörške žrebce pod 3 leti se ne dajó dopustila za spuščanje.

Kje in kdaj bode izborna komisija zglašene žrebce pregledavala in za nje dajala dopustila, dá se ob svojem času na znanje.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani dne 9. oktobra 1890.

C. kr. deželni predsednik: **Winkler s. r.**

Oznaniło.

P. n. udom c. kr. kmetijske družbe podružnice logaške se naznanja, naj se blagovoló ob začetku meseca novembra t. l. oglasiti pri podpisnem tajniku zaradi prejema drevesec, katera se bodo to jesen po sklepu občnega zbora z dne 29. junija t. l. p. n. udom iz društvene drevesnice oddala.

Podružnica c. kr. kmetijske družbe v Logateci.

V Dolenjem Logateci, dne 18. oktobra 1890.

Vojteh Ribnikar, društ. tajnik

INERATE

sprejema „Kmetovalec“ po ceni, zaznamovani na prvi strani. V „Kmetovalec“ priobčeni inserati imajo najboljši uspeh, kajti list je razširjen posebno po deželi, zlasti pa v premožnejših kmečkih krogih. Zeló priporočljiv je „Kmetovalec“ za objavljenja pri nakupu ali prodaji gospodarskih pridelkov, izdelkov ali potrebščin.

J. Blasnikova tiskarna

v Ljubljani na Bregu št. 12,

se priporoča sl. občinstvu v izvršitev vsih tiskarskih del, kot: knjige, brošure, okrožnice, naslove na pisma, pisma, kuverte, račune, vizitnice, cenike, jedilne liste, programe za veselice, naznanila (plakate), itd. itd.

Tudi izvršuje edina v Ljubljani litografska dela v eni ali večih barvah. (57—5)

Vse po najnižji ceni okusno in hitro.

V zalogi ima mnogo knjig za mladino ter razne muzikalije.

Cenik se pošlje zastonj in poštne prosto.

Srečkanje uže 15. decembra 1890.

Glavni dobitek je

5000 gl. vreden.

Urad loterije je

na Dunaji, VII.

Mechlaristengasse 2

1

Pod pokroviteljstvom ces. vis. gospe cesarišnje vdove
ŠTEFANIJE.
Srečkanje na korist mehetariških šol na Dunaji

1000

dobitkov
v zlatu in srebru

Srečka 50 kr.

Povsod koder prodajajo druge srečke.

5000 gl. je vrednost I. dobitka.

Nik. Hoffmann,

tovarnar kirurških instrumentov, umetalni, ter orožni kovač in nožar

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 12, priporoča bogato zalogo svoje raznovrstnega v njegovo stroko spadajočega blaga. Vsa zaloga obstoji iz lastnih izdelkov in se za vsako prodano reč jamči, da je dobra in iz najboljšega blaga narejena

Zlasti so v zalogi najboljši noži za vrtnarje in vinogradarje, kakor sploh nožarsko in fino kovaško orodje za kmetovalce, vrtnarje, vinogradarje, gozdarje itd.

Reči, ki niso v zalogi, se po naročilu precej in v najboljši kakovosti narede. (4-20)

Proda se

12 do 13 let stara čistokrvna originalna kobilica lipičanskega plemena

(Vollblut Lipizaner), ktera je imela tri žrebeta v c. kr. dvorni kobilarni v Lipici.

Konjerejci se opozarjajo na to izvanredno priliko, posebno oni, kateri si nameravajo kupiti žrebetno kobilico žlahtnega plemena. (83-3)

Podrobnosti razjasni ustno ali pismeno

Ivan Malinšek,

posestnik v Tacnji, pošta Št. Vid nad Ljubljano.

'Unio catholica'

vzajemni zavod za zavarovanje škod na Dunaji, I., Bäckerstrasse 14.

koncesijovan vsled min. sterske naredbe z dnem 28. febru-
varija 1899.

Zavod zavaruje:

Premakljivo in nepremakljivo premoženje proti škodi po požaru, strell in eksploziji — za taka zavarovanja jamčijo solidarno prvi vzajemni zavarovalni zavodi, kateri so člani razdelilnega društva vzajemnih zavarovalnic. Vsled zveze z vzajemnimi zavarovalnimi zavodi zamore »UNIO« zavarovanja v največi vrednosti sklepati in daje na podlagi te zveze svojim zavarovancem največjo varnost. Vsakoletni prebitek razdelil se bode med zavarovance.

Zavod vpeljal je tudi novo, doslej še ne poznato stroko zavarovanja namreč:

Zavarovanje cerkvenih zvonov proti prelomu ali razpoku. V to stroko spadajo one škode, katere niso nasledki požara, temveč ki nastanejo vsled drugih katerih-koli slučajev. K vdeležbi v tej varovalni stroki vabijo se vsi prečastiti cerkveni predstojniki.

Tudi posreduje zavod pri prvih vzajemnih zavarovalnicah.

zavarovanje na življenje in proti nezgodam.

Vprašanja gledé zavarovanj blagovolijo naj se podpisanimu glavnemu zastopu ali pa okrajnim gospodom zastopnikom dopošiljati.

Zastopništva po deželi oddajamo zaupnim osebam, katere se naj pismeno ali ustno pri podpisanim generalnem zastopu oglase.

Ljubljana, meseca februvarija 1899. (82-3)

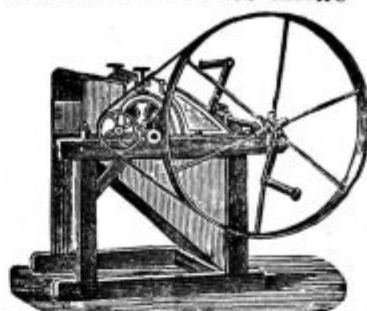
Generalni zastop zavoda „UNIO CATHOLICA v Ljubljani za Kranjsko, Spodnje-Štajarsko in Primorsko.

JOSIP PROSENC.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinarstvo!

Stiskalnice in mline za oljke
Stiskalnice za grozdje in sadje
ter trtne škropilnice
Grozdune in sadne mline

najnovije se
stave in v
vseh veli-
kostih.

mlatilnice, žitočistilne stroje, gepelje sejalne stroje, za turščico robkati, pluge itd. itd.

Šušilnice za sadje in zelenjad

Šušilnice, izvrstne ter ceno in vsake vrste po fabriških cenah.

IG. HELLER, Dunaj (Wien), Praterstrasse 78.

Cenike in dobre svete na zahtevanje zastoj.

(52-14) Prekupci dobe znižane cene.

Iščejo se dobri zastopniki, kateri se dobro plačujejo.

Prašičke jorkširske pasme

(85-2) razne starosti ima na prodaj

profesor JOSIP KRISTAN v KOPRU

na Primorskem. Več pismeno ali pa ustno.

Esenca za želodec

lekarja Piccoli-ja v Ljubljani je koristno zdravilo proti boleznim želodca in črev, jeter in vranice, proti zlati žili, telesnemu zaprtju, vodenici, povračajoči se grizi, kakor tudi proti glistam pri otrocih.

Kemična analiza je pokazala, da so zdravila, katera hvalisajo kot nezmotljive pripomočke proti raznim boleznim ter jih prodajajo pod kričečimi imeni, posebno balzami in krogeljice, sestavljena iz lopatike (aloë), in drugih škodljivih snovi.

Od dr. Hager-a, v Frankobrodu ob Odri in profesorja Knapitsch-a, zapriseženega sodnega kemika v Ljubljani napravljena kemična analiza te esence, pripravljene po receptu dr. Stöckl-a, c. kr. vladnega svetnika in zdravstvenega poročevalca za Kranjsko, z ozirom na naj-novejše skušnje in predpise denašnjih zakonov, je za trdno pokazala, da je ta esenca sestavljena iz samih zdravilnih, med rastlinstvo spadajočih snovi, da v njej ni niti trohice lopatike, da ni nikako drastično sredstvo, marveč lahko in ob jednem zanesljivo, delovanje organov urejajoče zdravilo, ki organizmu nikakor ne škoduje, če se prav delj časa rabi. To esenco prodaja po 10 kr. samo izdelovatelj

G. PICCOLI, lekarna „pri angelu“
v Ljubljani na Dunajski cesti.

Po 15 kr. dobiva se v lekarni Sladovič-evi v Novem mestu, kakor tudi skoraj v vseh lekarnah na Štajerskem, Koroškem, Primorskem, v Istriji in v Trstu. (40-16)

Esenco za želodec pošilja izdelovatelj proti poštnemu povzetju v skatljah po 12 steklenicah za gl. 1-36; po 24 za gl. 2-60; po 36 za gl. 3-84; po 44 za gl. 4-26; po 55 za gl. 5-26; po 110 za gl. 10-30; po 550 za 50 gl.

Deželna

„pri Mariji

Ljubljana

Mestni trg št. 11.

od

L. Grečel-na

lekarja

lekarna

pomagaj“

prva in najstarejša

alopatiška in homeopatiška

lekarna

na Kranjskem.

Zaloga

vsih skušenih tu- in inozemskih medicinskih,
farmaceutičkih

preparatov in posebnosti

je priporočena slavnemu občinstvu in naznanja tu spodaj le nekatera njenih skušenih zdravil in sicer:

Cvet zoper luskin je najracionalnejše sredstvo za odstranjenje sitnih luskin na glavi, ki so tolikrat vzrok plešam. Cena steklenici z navodilom rabe 80 kr.

Cvet zoper protin in revmatizem za odpravo vsakovrstnih bolečin, bodi si akutnih ali kroničnih. Cena steklenici 50 kr., dvanajstori 5 gld.

Piljakerski prašek, znano zdravilo proti kašlju. Cena škatljici 25 kr.

Francoski čaj proti kašlju. Po pravem receptu narejen samo v moji lekarni, ter je izkušeno sredstvo proti vsem prsnim boleznim, kašlju, zamoklosti itd. Cena zavoju 25 kr.

Grenko vino tudi želodec krepčujoče vino imenovano, iz najzdravilnejših gorenjskih rastlin, izvrstno upliva pri raznih želodčnih boleznih, posebno pri pomanjkanju slasti do jedij, slabem želodci, slabem prebavljenju, posebno pri zastaranih boleznih želodca. Steklenica, z navodilom rabe velja le 80 kr.

Horstova voda za oči proti vnetim očem, njih kataralnim afekcijam. Cena steklenici 30 kr., dvanajstori 3 gld.

Kapljice za bleditne, dobro sredstvo proti pomanjkanju krvi, zobe ne črné. Cena flakonu 40 kr.

Kapljice zoper krč neprekosljive glede zdravilne moči, nekaj kapljic na sladkoru ali v kamilčnem čaji takoj ukroti krč. Cena steklenici 36 kr., 1 dvanajstori le 3 gld. 60 kr.

Kapljice zoper mrzlico, za menjajočo mrzlico vsake vrste. 1 steklenica 30 kr., dvanajstori 3 gld.

Kri čistilne krogljice poprej univerzalne kroglice imenovane. Dobivajo se pristne le pri meni. Cena škatljici 21 kr., zvitku s 6 škatljicami in navodom rabi 1 gld. 5 kr., 6 zvitkov 5 gld. 25 kr.

Kri čistilni čaj Köllerjev. Majhen zavitek 75 kr., velik 1 gld. 30 kr. z navodom rabe vred.

Krogljice zoper bledico dr. Blauda (pocukrane), katere rabijo najslavnejši zdravniki z uspehom proti pomanjkanju krvi (bledici, slabosti, pešanju). Škatljica velja 60 kr.

Mazilo za kile, ta iz svežih, močnih aromatičnih planinskih zeljšiš kuhana maža ozdravi vsakovrstne kile, naj so tudi zastarane. Cena lončku 1 gld.

Oblíž zoper kurja očesa, oblíž za turiste imenovan Luserjev 60 kr., ravno tak pa od mene narejen le 40 kr.

Rusko mazilo zoper ozeblino po nekem posebnem, dosedaj še nikomur znanem predpisu pripravljena. Cena lončku 40 kr.

Sirup iz planinskih zeljšiš proti kašlju, hripavosti, prsnim in plućnim boleznim itd. je napravljen iz pravih planinskih zeljšiš. Cena steklenici 50 kr., dvanajstori 5 gld.

Tinktura za rast las, proti izpadanju las in za obnovenje in ožvilenje rasti las. Cena steklenici 60 kr.

Univerzalni jedilni prašek. Ta prašek je v širnih krogih pripoznan za izvrstno sredstvo proti zlatej žili, slabemu želodcu, zgagi, pomanjkanju slasti do jedij in zabasanju ter je jako priljubljen. Cena škatljici z navodom za rabo 50 kr.

Univerzalni zdravilni oblíž ima vse kreposti, ki se morejo zahtevati od oblížev najboljših in daleč znanih sestavin. To je racionalno in mnogo preskušeno sredstvo za

popolno ozdravljenje vseh vnetij, ran in oteklin. Cena škatljici 30 kr.

Ustna voda dr. Duflosa pripravljena iz ameriških rastlin, jako aromatična, ohranjuje zobe in dlesno čisto, zdravo in ozdravi vsakovrstne zobne bolezni. Po tem takem je jedno najprvih in najizvrstnejših sredstev za ohranjenje zob in dlesna. Cena večemu flakonu 60 kr.

Zobne kapljice, ondontin imenovane. Steklenica velja 10 kr., 1 dvanajstori 90 kr.

Zobne kapljice po dr. Hagerji, ukrote nakrat tudi najhujšo zobno bolečino. Steklenica velja 30 kr.

Zobni prašek beli, po dr. Heiderji, je jako priljubljen in se mnogo zahteva. Poleg tega imam vedno v zalogi rudeči, sivi in črni vegetabilni zobni prašek. Škatljica velja 30 kr.

Želodečne kapljice Marije Pomagaj. Te kapljice ozdravijo vsakovrstne bolezni želodca, da celo najtrdovratnejše, zlasti pomanjkanje slasti, do jedij, tiščanje v želodci, krč v želodci, motenje prebavljenju, koliko, zagnetenje vranice in jeter, žoltico in zlato žilo in sploh vse bolezni, ki izvirajo iz slabega želodca ali pa slabega prebavljanja. Cena steklenici 30 kr., dvanajstori 3 gld.

Živinska zdravila.

Homeopatične kapljice za prasiče. Te kapljice ozdravijo vse bolezni prasičev, zlasti hujšanje, če nečejo jesti, gniloba ščetin, vnetico vratu, drisko, božjast, vnetje možganov, koliko, vnetje pluč, volčič v grlu in na parkljih, vranični prisad, revmatizem, pereč ogenj, vnetje ušes, bolezen rilca, omotico in rane. Cena steklenici z natančnim navodilom, kako se rabi, velja 30 kr.

Poskušni prašek za prasiče. Ta preskušeni prašek je izvrstno sredstvo proti perečemu ognju, vraničnemu in plućnemu prisadu, pomanjkanju slasti do jedij, driski, kataru, (bolezni v rilci), trganju (revmatizem vnetji), gnilobi ščetin, itd. Cena zavitku z navodom, kako se rabi 30 kr.

Konjski cvet za utiranje udov, pri raztegnjeni kit, nogah, žolčni bolezni, bulah na komolci, zabreki na nogi, zmečkaninah, otiščaninah sedla in konjske oprave in pri sušici. Cena steklenici 1 gld. Liter 2 gld.

Poskušeni konjski prašek. Ta prašek obvaruje konje pred protinom v črevih, smoliko, pred vsemi nalezljivimi boleznimi, kašlja in pred sušico in vnetjem sapnika. Cena zavitku z navodom, kako se rabi, 50 kr.

Poskušeni mlečni in goveji prašek. Pri ovcah služi ta prašek posebno za ozdravljenje jeternih metljajev, gnjilobe in vsakega motenja in oviranje v vampu in črevih in druge bolezni. Cena zavitku z navodom, kako naj se rabi 50 kr.

Pasje krogljice, so dobro varovalno sredstvo proti vsakej bolezni, če jih dobé semterja sicer zdravi psi. Posebno dobro varujejo pse pred tako nevarno steklino. Ceno škatljici z navodom rabe 50 kr.

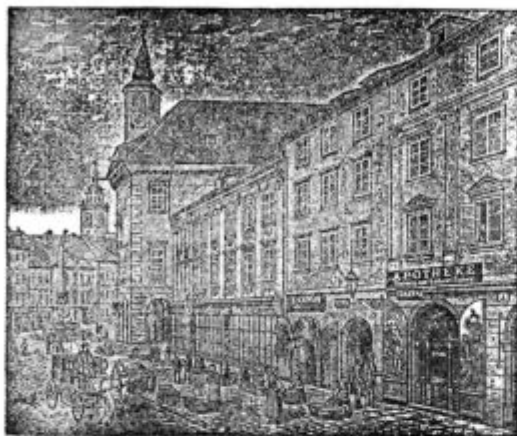
Homeopatična zdravila posebne dobrote in čistote ter najtočneje pripravljene se preskrbujejo. (35—7)

Vsa zdravila kakor razredčenja in potencovanja se vedno sveža narede in to z največjo natančnostjo. — Naročena zdravila razpošiljajo se s pošto 2krat na dan.

Apoteka v Ljubljani

zraven rotovža

ki se tukaj z rotovžem in z Mestnim trgom v podobi vidi,
je že stara čez 150 let.

Iz te apoteke zraven rotovža gosp. pl. Trnkóczyja se vsa tukaj popisana najboljša domača zdravila, kakor tudi vse druge na cegelnih napisane arcnije zmirej frišne dobivajo. Tiste arcnije se vsak dan na deželo s poštnim povzetjem in hitro razpošiljajo.

Lekarn Trnkóczyjeve firme je pet in sicer: Na Dunaji Viktor pl. Trnkóczy, V., Hundsthurmerstrasse 113 (tudi kemična tovarna); dr. Oton pl. Trnkóczy, III., Radetzkyplatz 16, in Julius pl. Trnkóczy, VIII., Josefstädterstrasse 30; v Gradci (na Stajarskem) Vendelin pl. Trnkóczy; v Ljubljani Ubald pl. Trnkóczy.

Adresa na apoteko se glasi:

Na apoteko Trnkóczy-ja
zraven rotovža v Ljubljani.

Najboljša domača zdravila so ta-le:

Marijinceljske kaplice za želodec.

**MARIA-ZELLER
TROPFEN**
NUR ECHT BEI
APOTREKER TRNKOCZY
LAIBACH 1 STÜCK 20.

so izvrstno uspešne, kot želodec krepilno, želodec lečilno, odvajalno, bolečine olajšalno in slast do jedi oživljajoče zdravilo.

Sklenica stane 20 kr.;
tucat 2 gold., 5 tucatov samo
8 gold.

Svarilo!

Opozorujemo da se take istinite Marijinceljske kapljice dobivajo samo v apoteki Trnkóczy-ja zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani

Schuhmarke.

Apoteka Trnkóczy-jeva
zraven rotovža v LJUBLJANI
priporoča

Cvet zoper trganje (Gichtgeist)

povsem najboljše zdravilo, lajša in preganja boječne pri skrnini (revmatizmu), pri trganji po udih, pri bolestitih v križi in živcih, pri oteklinah, otrpnjenih udih in kit. i. t. d.

Zahteva naj se samo „dr. Maličevega cvetu zoper trganje“ s tik stoječim znamenjem. Steklenica stane 50 k., tucat 4 gld. 50 kr.

Planinski zeliščni sirop kranjski.

za odraslene in otroke; razkroja sliz in lajša bolečine na pr. pri kašlju, hripavosti, vratobolu, jetiki, prsnih in pljučnih bolestitih. Steklenica stane 56 kr., tucat 5 gld. Samo ta sirop po 56 kr. je pravi.

Kričistilne krogljice

ne smeje bi se pogrošati v nobeni rodbini. So lahko odvajajoče, žlezo odganjajoče zdravilo pri zabasanji, glavobolu, otrpnjenih udih, skazenm želodeci, jetrnih in obistnih bolestitih, ter so na prodaj v škatuljah po 2i kr., jeden zametek s šestimi škatuljami stane 1 gold. 5 kr.

Francova esenca za želodec,

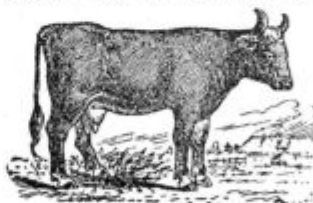
edino prava, 1 steklenica 10 kr., tucat 1 gld., 5 tucatov samo 4 gold. 50 kr.

Angleški čudotvorni balzam,

1 sklenica 10 kr. 1 tucat 1 gold., 5 tucatov samo 4 gold.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri kravjih, konjskih in prasičjih boleznih. Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kuznih boleznih, kašlja, pljučnih in vratnih boleznih ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele, okrogle in iskrene. Krave dobijo do-brega mleka. — Zametek z rabilnim navodom vred velja 1e 50 kr., 5 zametkov z rabilnim navodom samo 2 gold. (20-6)

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretęgo žil, otekanih kolen, kopitnih boleznih, otrpnjenji v boku, v križi itd., otekanih nog, mehurnih na nogah, izvinjenji, tišcanji od sedla in oprave, pri sušici itd. s kratka, skoro pri vseh unanjih boleznih in hibah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane 1e 1 gld., 5 steklenic z rabilnim navodom vred samo 4 gld.

Vsa ta naštetá zdravila se prava dobivajo
v apoteki Trnkóczy-ja v Ljubljani zraven rotovža
in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

Wilhelm Klenert

prej Klenert & Geiger

I. štajerska drevesnica za sadno drevje in vrtnice
v Gradcu.

(Ta drevesnica pripoznana kot ena največjih in najbolj vredjenih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izborno zalogo:

Vrtno, visokodebelnatih in prtiličnih; sadnega drevja, visokodebelnatega in prtiličnega ter piramide, spalirje, kordone in enoletne požlahnitve; divjakov in podlag za prtilkovec; lagodnega sadja; lepotočnega drevja in grmovja, drevja za drevorede itd.

Razpošiljatev pravilno imenovanih cepičev vseh vrst sadja.

☞ Cenike je dobiti zastonj in franko. ☜

„Ljubljanski zvon“.

(2-16) Stoji pol leta glđ. 2.30, četrt leta glđ. 1.15.

Lekarna
Josipa Svobode

pri „zlatemu orlu“

Ljubljani,

Prešernov trg.

ima vedno naprodaj skušene lekarniške posebnosti ter priporoča kmetovalcem zelo priljubljena, skoz mnogo let izkušena in z izvrstnem uspehom rabljena zdravila za živino, in sicer:

Živinski prašek kot občno zdravilo za konje, goved in prašiče, ki se doda krmi. En zavoj stoji 20 kr. več 30 kr.

Konjski cvet (restitučni fluid) za obdrženje konjskih nog kot izvrstno krepčilno sredstvo za konje, ki na nogah slabé. Velika steklenica stoji 80 kr., kdor jih več naroči, dobi jih cenejši. (23-19)

Zdravila razpošiljajo se vsaki dan. Pri naročilih zadostuje dopisnica. Naslov je:

Jos. Svoboda, lekarnar v Ljubljani.

Za jesensko saditev

priporočam prav lepih jablan z močnim, zašpičenim stebлом, s pravilnimi kronami

1 komad 45 kr, 100 komadov 40 glđ.

Vrtnice visoke debelnate 1 komad 50—70 kr.

„ nizke „ 1 „ 30—40 „

Kdor več dreves potrebuje, naj si naroči za poskus 2 komada za 80 kr. (zavoj brezplačno). *Cenik na zahtevanje.*

Fr. OGOREVC, (77—4)

lastnik drevesnic pri Brežicah (Rann).

Najcenejša, najboljša, skušena rujava maža za les je

Barthel-jev izvorni karbolinej,

☞ kateri trajno varuje ☜

namazane ograje, skednje, skladišča, strehe, vozove, orodja, tla pred gnjilobo, trhlenobo, gobo, mrčesem.

V hlevih karbolinej razkužuje.

1 kgr. zadostuje za 6 štirjaških metrov. Popisi pošiljajo se zastonj. (63—11)

5 kgr. težke pošiljatve za poskušnjo po 1 glđ. 50 kr., 100 kilogr. 16 glđ. iz Dunaja.

Mihael Barthel & Comp.,

na Dunaji WIEN, X., Keplergasse 20.
Ustanovljena l. 1781.

☞ Zaloga pri Bratih Eberl v Ljubljani. ☜

Andr. Druškovič

trgovina z železom, mestni trg št. 10,

priporoča po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, štorje za štokadoranje, samokolnice, traverze in stare železniške šine za oboke. znano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir, (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča in njih posamezne dele.

Vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železolitni gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

Vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

☞ Tudi se dobiva zmerom sveži dovski mavec (Lengenfelder Gyps) za gnojenje polja. (21—19)